

PROFILAKTYKA

W NUMERZE:

- 1 **TEMAT MIESIĄCA**
Miesiąc Świadomości Zdrowia Psychicznego
- 2 Wsparcie rówieśnicze w zakresie zdrowia psychicznego młodzieży
- 3 Wychowanie i program wychowawczo-profilaktyczny w szkołach i placówkach
- 4 Gala finałowa konkursu „Odblaskowa szkoła”

MIESIĄC ŚWIADOMOŚCI ZDROWIA PSYCHICZNEGO

TEMAT MIESIĄCA

Maj to **Miesiąc Świadomości Zdrowia Psychicznego** (ang. *Mental Health Awareness Month*). Dla Ministra Edukacji priorytetem jest budowanie partnerstwa i dobrych relacji między rodzicami, nauczycielami, uczennicami i uczniami, a także wskazywanie młodemu człowiekowi sposobów przeciwstawiania się przejawom hejtu, przemocy, nietolerancji i dyskryminacji.

Widząc potrzebę wsparcia osób w kryzysie psychicznym i zapobieganiu destygmatyzacji osób chorujących psychicznie, na mocy Zarządzenia Ministra Edukacji z 5 stycznia 2024 r., ustanowiono Pełnomocnika Ministra Edukacji do spraw zdrowia psychicznego uczniów. Funkcję tę powierzono Paulinie Piechnie-Więckiewicz, Podsekretarzowi Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej. Do zadań Pełnomocnika należy m.in. analiza przepisów prawa i rozwiązań w zakresie ochrony zdrowia psychicznego uczniów, przygotowanie propozycji rozwiązań prawnych i inicjatyw w zakresie ochrony zdrowia psychicznego uczniów w przedszkolach, szkołach i placówkach, a także realizowanie działań na rzecz profilaktyki i ochrony zdrowia psychicznego uczniów.

Działania wspierające szkoły i placówki w zapewnieniu dobrostanu rozwojowego dzieci i młodzieży powinny obejmować całą społeczność, którą należy wyposażyć nie tylko w wiedzę, ale i umiejętności z zakresu psychoedukacji. Dlatego wśród podstawowych kierunków polityki oświatowej w roku szkolnym 2025/2026 Minister Edukacji ustaliła obszar: profilaktyka przemocy rówieśniczej, zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży, wsparcie w kryzysach psychicznych, profilaktyka uzależnień.

GDZIE SZUKAĆ POMOCY?

JEŚLI PRZEŻYWASZ TRUDNOŚCI I MYŚLISZ O ODEBRANIU SOBIE ŻYCIA ALBO CHCESZ POMÓC OSOBE ZAGROŻONEJ SAMOBÓJSTWEM, PAMIĘTAJ, ŻE MOŻESZ SKORZYSTAĆ Z BEZPŁATNYCH NUMERÓW POMOCOWYCH:

800 70 2222

CAŁODOBOWY
Centrum Wsparcia dla Osób Dorosłych
w Kryzysie Psychicznym

800 12 12 12

CAŁODOBOWY
Dziecięcy Telefon Zaufania
Rzecznika Praw Dziecka

116 111

CAŁODOBOWY
Telefon Zaufania
dla Dzieci i Młodzieży

116 123

CAŁODOBOWY
Telefon Wsparcia Emocjonalnego
dla Dorosłych

112

CAŁODOBOWY
Numer alarmowy w sytuacjach
zagrożenia zdrowia i życia

Inne numery telefonów pomocowych znajdziesz na stronach:

www.zapobiegajmysamobojstwom.pl

www.zwjz.pl/bezplatne-numery-pomocowe

www.pokonackryzys.pl

WSPARCIE RÓWIEŚNICZE W ZAKRESIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO MŁODZIEŻY

Ministerstwo Edukacji Narodowej współrealizuje projekt pn. „Wsparcie rówieśnicze w zakresie zdrowia psychicznego młodzieży (ang. *peer support*)”.

Projekt jest realizowany od września 2025 roku w 200 wybranych szkołach ponadpodstawowych na terenie całego kraju. W ramach działań w projekcie wybrane i przeszkolone osoby wspierające – tzw. *schoolworkerzy*, udzielają swoim rówieśnikom wieloaspektowego wsparcia, bazując przede wszystkim na przeprowadzaniu rozmów w atmosferze pełnej akceptacji, życzliwości i wyrozumiałości. **Młodzi liderzy nie mają pełnić funkcji terapeutów**, ale być wsparciem i pierwszym punktem kontaktu dla młodego człowieka.

Dodatkowo istotnym elementem programów wsparcia rówieśniczego jest stworzenie kultury otwartości i zrozumienia dla problemów emocjonalnych (powstanie otwartej przestrzeni na rozmowę o emocjach), wybudowanie wśród młodych ludzi poczucia sprawstwa (*empowerment*) i współodpowiedzialności **za budowę bezpiecznej przestrzeni w szkole i poza nią**.

Programy *peer support* bazują na wsparciu rozwoju empatii wśród młodzieży. Ich celem jest też zbudowanie klimatu zaufania, zwiększenia odporności psychicznej wśród młodzieży oraz przeciwdziałanie wykluczeniu. Uczniowie-liderzy stanowią wsparcie emocjonalne i społeczne (pomoc w nawiązywaniu przyjaźni), jak i edukacyjne (wsparcie w uzyskaniu pomocy w nadgonieniu zaległości spowodowanych długotrwałą nieobecnością). Metoda ta bazuje również na dzieleniu się doświadczeniami i podkreśla wzajemność udzielanego wsparcia (dziś to ja pomagam tobie, jutro ty możesz pomóc mnie).

PROGRAM WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNY W SZKOŁACH I PLACÓWKACH

Kształcenie i wychowanie dzieci w przedszkolach i uczniów w szkołach lub placówkach służy ich pełnemu rozwojowi osobistemu i bezpieczeństwu.

Szkoły i placówki wspierają wychowawczą rolę rodziny. Zadaniem szkół jest ścisła współpraca z rodzicami i zapewnienie, m.in. wychowania rozumianego jako wspieranie dziecka w rozwoju do pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, wzmacniane uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Już od wieku przedszkolnego następuje wspieranie wielokierunkowej aktywności dziecka przez organizację warunków sprzyjających nabywaniu doświadczeń w bezpiecznym, fizycznym, emocjonalnym, społecznym i poznawczym obszarze jego rozwoju. Istotne jest również wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa i wartości, indywidualności, oryginalności dziecka oraz potrzeby tworzenia relacji osobowych i uczestnictwa w grupie. Kształtowanie postaw bezpiecznych, prozdrowotnych i społecznych ma ważne znaczenie w rozwoju i samodzielności uczniów i uczennic.

Przygotowywanie do rozumienia emocji, uczuć własnych i innych ludzi oraz dbanie o zdrowie psychiczne jest realizowane, m.in. z wykorzystaniem naturalnych sytuacji pojawiających się w przedszkolu i szkole oraz sytuacji zadaniowych, uwzględniających treści adekwatne do intelektualnych możliwości i oczekiwań rozwojowych dzieci.

Każda szkoła i placówka obowiązkowo realizuje program połączony wychowawczo-profilaktyczny, który obejmuje:

- treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów,
- treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

Treści i działania wychowawcze skierowane do uczniów powinny być zgodne z zadaniami wychowawczo-profilaktycznymi określonymi w podstawie programowej i uzupełniony o zdiagnozowane problemy wychowawcze występujące w szkole.

Program wychowawczo-profilaktyczny przygotowywany jest na podstawie analizy wyników corocznej diagnozy potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka¹. Głównym celem jego realizacji jest kształtowanie właściwych postaw uczniów i przyjaznego klimatu szkoły.

Zeskanuj kod QR, a dowiesz się więcej.

Na podstawie art. 84 ust. 2 pkt 2 ustawy – Prawo oświatowe **program wychowawczo-profilaktyczny uchwała rada rodziców w porozumieniu z radą pedagogiczną.** W związku z powyższym, rodzice mają istotny wpływ na działania wychowawczo-profilaktyczne realizowane w szkole oraz na inne programy, projekty, przedsięwzięcia i inicjatywy. Na podstawie przeprowadzonej diagnozy szkoła może wprowadzić do ww. programu także zajęcia z psychoedukacji, jako czynnik chroniący uczniów.

¹ Art. 26 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2025 r. poz. 1043, z późn. zm.).

Jeżeli rada rodziców w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia roku szkolnego nie uzyska porozumienia z radą pedagogiczną szkoły lub placówki w sprawie programu wychowawczo-profilaktycznego, program ten ustala dyrektor szkoły w uzgodnieniu z organem sprawującym nadzór pedagogiczny. Program ustalony przez dyrektora szkoły lub placówki obowiązuje do czasu uchwalenia programu przez radę rodziców w porozumieniu z radą pedagogiczną (art. 84 ust. 3 ustawy – Prawo oświatowe).

W szkołach i placówkach, w których nie tworzy się rad rodziców, program wychowawczo-profilaktyczny uchwała rada pedagogiczna (art. 84 ust. 4 ustawy - Prawo oświatowe).

Zadaniem nauczycieli i pedagogów jest inicjowanie różnych form pomocy uczniom w środowisku szkolnym i pozaszkolnym. W szkole pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana podczas bieżącej pracy z uczniem oraz przez zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów, a także m.in. w formie zajęć specjalistycznych. Prowadzenie w szkole i placówce badań i działań diagnostycznych wśród uczniów w celu określenia trudności w ich funkcjonowaniu i rozwiązywanie problemów należy do zadań pedagoga i psychologa. Jedną z metod przeciwdziałania sytuacjom trudnym wychowawczo jest organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Jej organizacja należy do kompetencji dyrektora szkoły lub placówki, ale sama inicjatywa może należeć do wychowawcy, nauczycieli, rówieśników, rodziców.

Obowiązkiem przedszkola, szkoły i placówki jest zapewnienie bezpieczeństwa wszystkim dzieciom i uczniom oraz przestrzeganie praw dziecka i praw człowieka oraz zapewnienie każdemu uczniowi/wychowankowie warunków niezbędnych do jego rozwoju.

Nadzór pedagogiczny sprawuje dyrektor przedszkola, szkoły lub placówki, a nad jednostkami systemu oświaty mającymi siedzibę na obszarze danego województwa nadzór pedagogiczny sprawuje właściwy terytorialnie kurator oświaty.

GALA FINAŁOWA KONKURSU „ODBLASKOWA SZKOŁA”

21 maja 2026 roku w Warszawie odbyła się gala finałowa ogólnopolskiego konkursu pod nazwą „Odblaskowa Szkoła”. Organizatorem konkursu była Komenda Główna Policji. Tegoroczną edycję objęli honorowym patronatem Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Minister Edukacji. To wyjątkowe wydarzenie było zwieńczeniem miesiący kreatywnej pracy, podczas których polskie szkoły udowodniły, że bezpieczeństwo może i powinno być w modzie!

W edycji 2025 udział wzięło 1371 szkół z całej Polski. W ramach działań konkursowych 190 765 uczniów zostało wyposażonych w kamizelki odblaskowe, a 241 874 w elementy odblaskowe.

Celem konkursu "Odblaskowa szkoła" jest zwiększenie zaangażowania dyrektorów szkół podstawowych, władz samorządowych oraz rodziców w zakresie wyposażania uczniów w elementy odblaskowe oraz ich stosowania, a także promowanie działań na rzecz bezpieczeństwa w ruchu drogowym, szczególnie wśród najmłodszych uczestników ruchu.

W gali wzięli udział również przedstawiciele Ministerstwa Edukacji Narodowej. Podziękowania w imieniu Minister Edukacji złożyła na ręce laureatów Dyrektor Departamentu Wychowania i Profilaktyki. W swoim wystąpieniu Dyrektor zaznaczyła, że bezpieczeństwo w ruchu drogowym to fundament ochrony zdrowia dzieci i młodzieży. Podziękowała uczniom za setki przygotowanych filmów, piosenek i akcji, które udowodniły, że mały element odblaskowy ma moc chronienia życia. Słowa głębokiej wdzięczności skierowała także do nauczycieli, dyrektorów oraz rodziców za ich pasję, inspirowanie młodzieży i codzienne kształtowanie bezpiecznych nawyków. Przypomniała również, że MEN przywiązuje szczególną wagę do tych celów, tworząc systemowe rozwiązania profilaktyczne, realizowane m.in. w ramach podstawy programowej oraz poprzez wspieranie egzaminów na kartę rowerową.

Laureaci ogólnopolskiego konkursu „Odblaskowa szkoła”

I miejsce:

Szkoła Podstawowa nr 13 z oddziałami integracyjnymi i oddziałami sportowymi im. Arkadego Fiedlera w Gorzowie Wielkopolskim

II miejsce:

Szkoła Podstawowa im. Batalionów Chłopskich w Sadowiu

III miejsce:

Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2 w Ropie

Pozostali finaliści:

- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Juszczyńcu
- Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Dusznikach
- Szkoła Podstawowa nr 4 im. Janusza Korczaka w Lipnie
- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Mikołaja Kopernika w Ropczycach
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Kornela Makuszyńskiego w Chojnie
- Szkoła Podstawowa im. Żołnierzy Polskich w Zarębie
- Szkoła Podstawowa nr 8 przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 8 w Gdańsku
- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Mikołaja Kopernika w Iławie
- Zespół Szkół Specjalnych im. ks. Jana Twardowskiego w Pruszkowie
- Szkoła Podstawowa nr 4 przy Zespole Szkół Ogólnokształcących w Świdniku
- Publiczna Szkoła Podstawowa nr 13 z oddziałami integracyjnymi im. ks. Józefa Poniatowskiego w Radomiu
- Szkoła Podstawowa im. Księdza Mariana Wiewiórowskiego w Gomulinie
- Szkoła Podstawowa im. Sybiraków w Netcie
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Łambinowicach

Gratulujemy!

OGÓLNOPOLSKI KONKURS DLA SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

ODBLASKOWA SZKOŁA

Edycja 2025

Zeskanuj kod QR do filmiku z Gali
finałowej.

